



# ZJIŠTĚNÍ ZDRAVOTNÍ GRAMOTNOSTI STUDENTŮ LF UP (STANDARDIZOVANÝM DOTAZNÍKEM SZÚ)

Autor: Smítal L.  
Školitel: Ivanová K., doc. et doc. PhDr. Mgr. Ph.D.  
Ústav veřejného zdravotnictví, LF UP v Olomouci

## Definice

Zdravotní gramotnost znamená kognitivní a sociální dovednosti, které určují motivaci a schopnost jedinců získávat přístup ke zdravotním informacím, rozumět jim a využívat je způsobem, který rozvíjí a udržuje zdraví.<sup>[1]</sup>

## ZDRAVOTNÍ GRAMOTNOST

ZDRAVOTNÍ PÉČE

PREVENCE NEMOCÍ

PODPORA ZDRAVÍ

## Úvod

Zdravotní gramotnost (ZG) je souhrnem znalostí, motivací a kompetencí získat, zhodnotit a uplatnit zdravotně relevantní informace tak, aby byl člověk schopen se v každodenním životě správně rozhodovat v oblasti zdravotní péče, prevence nemocí a podpory zdraví. Zvyšování ZG zlepšuje zdraví i kvalitu života jedince a jeho okolí.

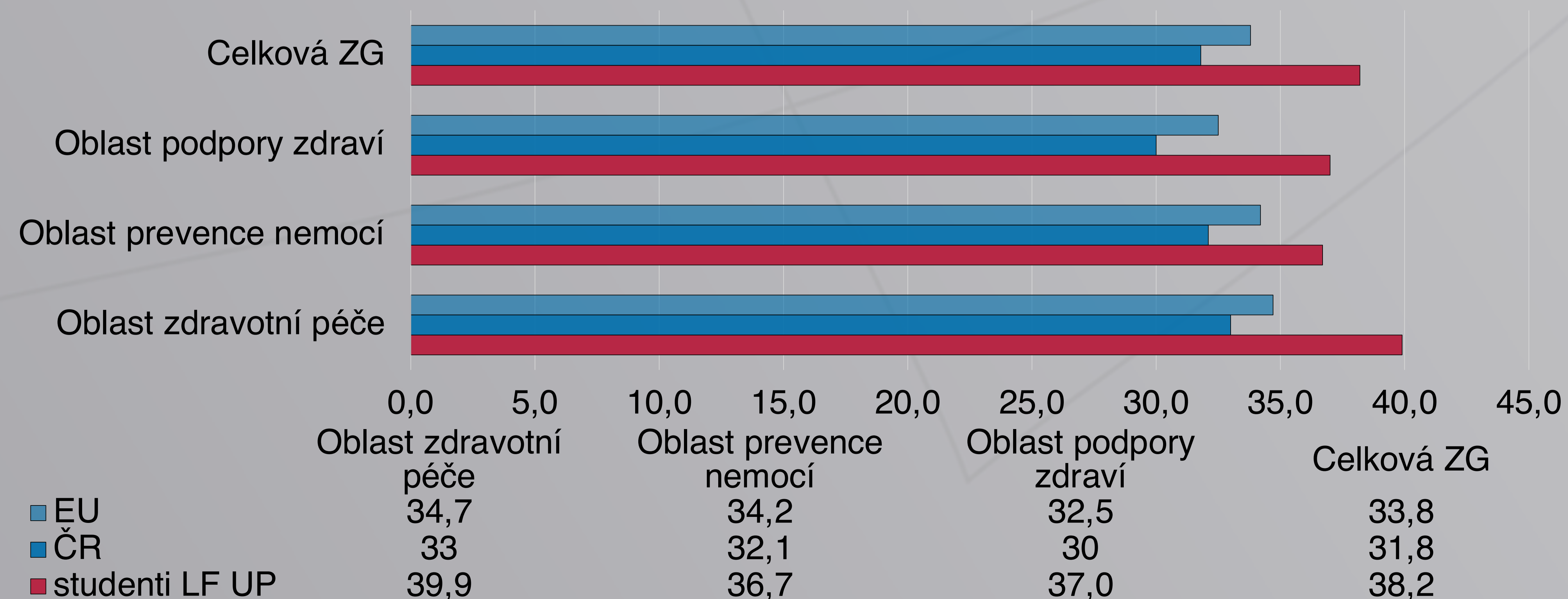
## Cíle

Cílem této práce je zjistit míru ZG studentů LF UP a srovnat ji mezi jednotlivými obory LF.

## Metodika

Základem výzkumu bylo použití standardizovaného dotazníku HLS-EU-Q16 a demografických dat respondentů. Výsledek dotazníku nabývá hodnot od 0 do 50 bodů a je rozdělen na 4 intervaly: neadekvátní (0-25 bodů), problematická (26-33 bodů), dostatečná (34-42 bodů) a excelentní (43-50 bodů). Výzkumný soubor tvořilo 292 studentů (tj. 18,4 % studentů programů LF UP) z toho 249 studentů všeobecného lékařství a 43 studentů zubního lékařství.

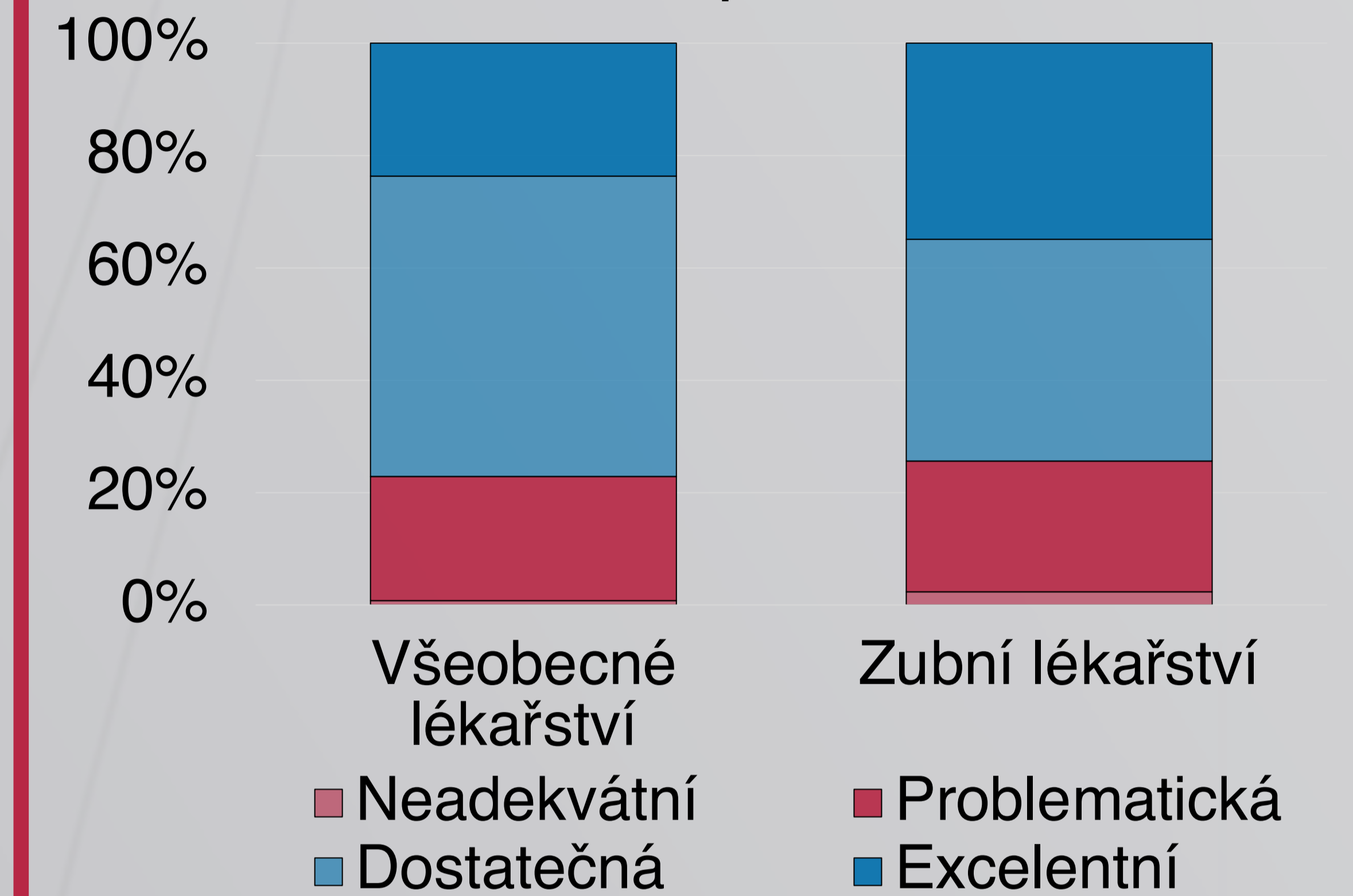
Srovnání ZG studentů LF UP, EU a ČR (bodová škála 0 až 50)



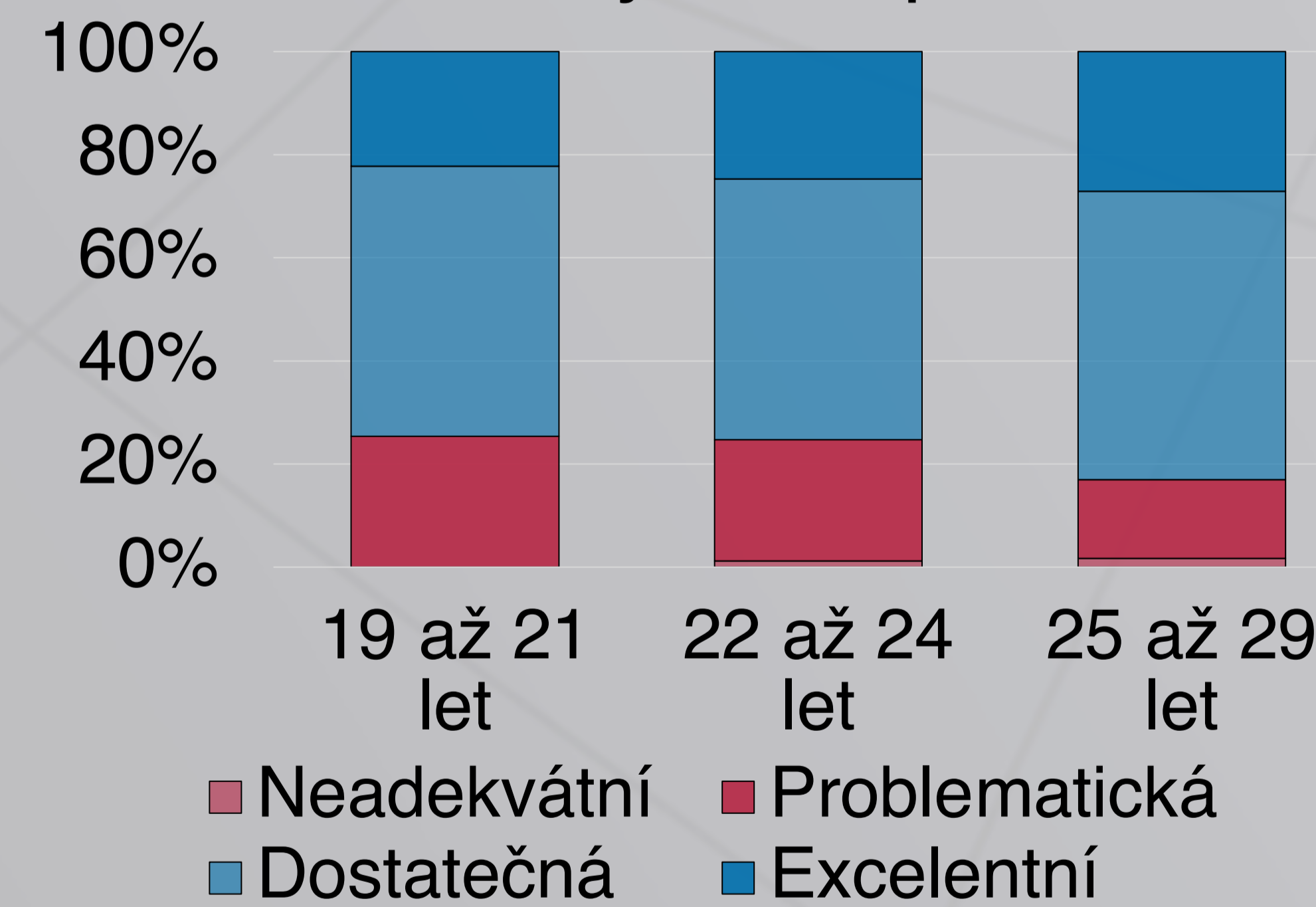
## Výsledky

Z šetření vyplynulo, že 76,7 % respondentů vykazuje adekvátní (tzn. excelentní a dostatečnou), 22,3 % problematickou a 1,0 % neadekvátní celkovou ZG. Průměrná úroveň ZG respondentů studujících obory všeobecného a zubního lékařství je navzájem srovnatelná (38 resp. 40 bodů), totéž platí při porovnání úrovně ZG Čechů a Slováků (38 resp. 39 bodů). Podle pohlaví je míra ZG shodná (38 bodů). ZG s délkou vzdělávání mírně narůstá – u respondentů ve věku 19-21 let je na úrovni 38 bodů, ve věku 22-24 let se zvyšuje na 39 bodů a ve věku 25-29 let dosahuje 40 bodů.

Srovnání ZG podle oborů



Srovnání ZG podle věkových skupin



## Take home message

Zdravotní gramotnost jedince lze vzděláním zvyšovat.

## Závěr

Získání adekvátní ZG je jedním z cílů studia na lékařské fakultě, ZG studentů by měla být jedna z nejvyšších v populaci. ZG studentů LF UP je mírně nadprůměrná (25,3 % studentů mělo excelentní a 51,4 % dostatečnou míru ZG). V porovnání s výsledky komparativního šetření Kučery<sup>[2]</sup> úroveň ZG v ČR a EU (a to jak ve svém souhrnu, tak v jednotlivých oblastech ZG) je nadprůměrný výsledek studentů LF pozitivní, protože ČR zaostává za evropským průměrem (zejména v oblasti podpory zdraví). Je možno konstatovat, že cílené zdravotnické vzdělávání zvyšuje míru ZG. Toto vzdělání si dává za cíl implementovat Strategický rámec Zdraví 2030<sup>[3]</sup>, ve kterém se MZČR zaměřuje na tvorbu národního programu zvyšování úrovně ZG a založení center ve zdravotnických zařízeních, které mají ZG zvyšovat zejména v oblasti prevence nemocí. Další možnost, jak zvyšovat ZG je kontakt pacienta v primární péči. Zejména preventivní prohlídka se jeví jako dobrý nástroj na zvyšování ZG v běžné populaci.<sup>[4]</sup>

Zdroje:  
[1] NUTBEAM, Don. Health promotion glossary. *Health Promotion International*. 1998, 13(4), 349-364.  
[2] KUČERA, Zdeněk, Jürgen PELIKAN a Alena ŠTEFLOVÁ. Zdravotní gramotnost obyvatel ČR – výsledky komparativního reprezentativního šetření. *Časopis lékařů českých*. 2016, 155(5), 233-241.  
[3] ZDRAVÍ 2030 - Strategický rámec rozvoje péče o zdraví v České republice do roku 2030 [online]. Česká republika, Praha: MZČR; 2019.  
[4] BÄRTLOVÁ, Sylva. *Zdravotní gramotnost u vybraných skupin obyvatelstva Jihočeského kraje*. Praha: Grada, 2018. ISBN 978-80-271-2201-1.